

relații financiar ~ valutare și comerciale internaționale

ghidul lucrătorului de comerț exterior

Prognoza tehnologică și strategia produsului

1. Întreprinderea industrială specializată pentru producția de export urmărește realizarea obiectivului său specific: excedent valutar maxim în balanța sa de import-export prin participarea la schimburile economice internaționale pe baza unor avantaje comparative rezultate din: strategia nomenclatorului de export (vezi în R.E. nr. 33 — supliment — „Criteriile specializării producției de export“), poziția specifică față de resursele de materii prime și energie, sau a unor avantaje diferențiale rezultate din poziția față de piețele de export.

Ne propunem să analizăm în cele ce urmează orientările existente pe plan internațional în structurile industriale care urmăresc să genereze avantaje comparative bazate pe programe „ofensive“ de cercetare-dezvoltare, asigurând un ritm alert de innoire.

Dacă trecerea de la „piața producătorului“ la „piața cumpărătorului“ a fost însoțită pe planul structurilor industriale de o evoluție a organizării orizontale (pe funcțiuni) către cea verticală (pe produse, proiecte) pentru a face față prin ritmul de innoire „exploziei produselor noi“, se constată în prezent că marile firme ce joacă un rol conducător în promovarea progresului tehnic (cu programe de cercetare-dezvoltare ofensive) odată cu creșterea interesului pentru planificarea pe termen lung au revenit la structurile orientate pe funcțiuni în ceea ce privește investigația și planificarea viitorului.

Un exemplu îl oferă firma „American Telephon & Telegraph“ care a adoptat metoda tehnologiei sistemelor, ce presupune ca în toate etapele de elaborare a prognozelor tehnologice să existe un permanent feed-back asupra planificării și dezvoltării reale a produselor. Acest conglomerat de firme de cercetare, producție și exploatare din domeniul comunicațiilor dispune numai în cadrul societății „Bell Telephone Laboratories“ de un sector de cercetare fundamentală (1500 specialiști cu studii superioare), un sector de dezvoltare (3500 specialiști cu studii superioare, repartizați pe grupuri de studii explorative și grupuri de studii aplicative) și un sector de tehnologie a sis-

temelor (1500 specialiști cu studii superioare). Sectorul ultim „Systems Engineering“ — după cum se arată în studiu — este format din cercetători și ingineri cu experiență anterioară în exploatare (comunicații), având în special activitate de evaluare (60% din întreaga activitate) cum ar fi:

- analizarea tuturor sectoarelor tehnologice principale;
- elaborarea unor propuneri tehnologice amplu fundamentate;
- întocmirea de variante de opțiuni tehnologice pentru rezolvarea unor funcțiuni;
- evaluarea eficienței variantelor, după criterii cum ar fi: durata și cheltuielile de dezvoltare, cheltuielile de exploatare etc.;
- adaptarea diferitelor proiecte la criteriile sistemului general de evaluare a eficienței;
- formularea de recomandări privind alocarea optimă a fondurilor de cercetare;
- efectuarea unor verificări și teste tehnice practice.

Pentru a îmbina activitatea de prognoză tehnologică cât mai strâns cu planificarea de produse și dezvoltarea de produse, în formula de organizare „Systems Engineering“ sînt antrenate 3 colective făcînd parte din sectorul de tehnologie a sistemelor al firmei de cercetări „Bell Telephone Laboratories“ și cinci colective aparținînd departamentului tehnic al companiei „AT & T“ (societatea mamă care controlează 21 de firme de exploatare telefonică), ceea ce asigură o puternică orientare normativă prognozelor tehnologice. Produsele aduse în stadiul de dezvoltare industrială sînt preluate de compania de fabricație „Western Electric“, realizîndu-se un sistem de planificare și prognoză total integrat.

Un alt tip de conducere integrată, imbinînd conducerea sistemelor complexe cu opțiunile tehnologice, pe termen lung, este conducerea matriceală. Este cazul marilor firme, care, așa cum a reieșit din studiu, utilizează o structură orientată spre produse (sau spre programe) pentru sectoarele operative, și o structură orientată spre funcțiuni (sau spre discipline) pentru latura administrativă a sec-

* Studiul efectuat de E. Jantch asupra stadiului dezvoltării activității de prognoză tehnologică în Europa și S.U.A. — Publicat în Ed. științifică, București, 1971.

Supliment la

nr. 37 1981

Revista
ECONOMICA

toarelor de cercetare sau a laboratoarelor centrale. Peste aceasta se suprapune o structură orientată spre funcțiuni, în permanență schimbare, al cărei rol este de a se ocupa de activitățile și proiectele interdisciplinare, de colectivele de concepție provizorii și de conducătorii acestora. Conducerea cu ajutorul matricelor produse/funcțiuni se exercită, în esență, prin intermediul unor „colective de intervenție” flexibile, având la bază o structură organizatorică rigidă.

Redăm, în continuare, după studiul menționat, modul de organizare a procesului de inovare la firma „North American Aviation” :

Departamentul din Los Angeles al firmei „North American Aviation” utilizează pentru lucrările independente de cercetare și dezvoltare (din afara sferei contractelor guvernamentale) un sistem de conducere matriceală. Deciziile tehnice se referă la trei domenii : 1) planificarea orientată spre sisteme de funcțiuni ; 2) planificarea orientată spre tehnologii ; 3) planificarea tehnologică orientată spre sisteme. Etapele procesului sînt următoarele :

1. Planificarea orientată spre sisteme de funcțiuni (41% din întreaga activitate se referă la sistemele noi mai importante, care nu au atins încă faza de intrare în funcțiune și este asociată cu o viziune pe termen lung (de exemplu, avionul hipersonic, care se întrevide peste circa 10—15 ani). Pornind de la necesități identificate, procedura poate fi reprezentată prin organizarea de mai jos :

a) Identificarea domeniilor de interes ;

b) Studii privitoare la posibilitatea de realizare (fezabilitatea) sistemelor (50% din efortul prevăzut la pct. a).
Analiza funcțiilor.

Studii parametrice. (Primele două etape sînt realizate de un colectiv special de analiză operațională).

Proiectarea elementelor de bază.

Proiectare avansată.

Validare (avizare).

Definirea tehnologiei (25% din efortul prevăzut la pct. a).

c) Contractarea studiului.

Teste tehnologice (corelat cu definirea).

d) Program principal de dezvoltare.

Fiecare sistem viitor este condus de un șef de proiect cu normă întreagă.

2. Planificarea orientată spre tehnologii (52% din întreaga activitate) se concentrează asupra performanțelor, greutateților, fiabilității, micșorării costurilor etc. și urmărește etapele de mai jos :

a) Bază tehnică (de exemplu, greutatea)

b) Idei de îmbunătățire (de exemplu, confecționarea unor matrițe din material plastic pe bază de bor) ;

c) Posibilitatea de a realiza cercetări și dezvoltări independente — Contracte de cercetare ;

d) Contracte pentru încercări de zbor la scară reală ;

e) Utilizare în cadrul noului program.

3. Planificarea tehnologică orientată spre sisteme (7% din întreaga activitate).

drept și uzanțe internaționale

Verificarea documentelor din afara dosarului în expertiza contabilă

1. Mijlocul de dovadă al expertizei contabile, de altfel ca și al celei tehnice, este folosit în mod curent în activitatea jurisdicțională a arbitrajului de comerț exterior, pentru constatarea unor circumstanțe de fapt contestate, de cîte ori cunoașterea acestora condiționează sau facilitează soluționarea diferendului („dezlegarea pricinii”, cum se exprimă legiuitorul).

Admisibilitatea expertizei contabile și tehnice în procedura Comisiei de arbitraj de la București (C.A.B.) rezultă din prevederile art. 37 al Regulamentului său de organizare și funcționare, aprobat prin Decretul nr. 18 din 5 februarie 1976. În completare se aplică, potrivit art. 51 din același Regulament, dispozițiile referitoare la expertiză din Codul de procedură civilă (art. 167—171 și art. 201—214), precum și cele ale Decretului nr. 79 din 16 martie 1971.

Intrucît reglementările citate s-au bucurat de o prezentare completă și sistematică în paginile acestei reviste (Supliment, nr. 30/1981, p. 1—12), nu vom reveni asupra acestor probleme. Ne mărginim să subliniem că explicațiile respective sînt deopotrivă valabile în cadrul litigiului arbitral de comerț exterior.

2. Practica arbitrală confirmă, printre altele, posibilitatea ca experții să verifice, în afară de actele de la dosar, și alte documente, precum acte sau evidențe primare, aflate în deținerea părților sau la terțe persoane. În sensul arătat cităm hotărârile C.A.B. nr. 160 și 161, ambele pronunțate la data de 23 iunie 1980.

În litigiile respective, una dintre părți a contestat valabilitatea expertizei contabile, care fusese anterior încuviințată de C.A.B. printr-o încheiere motivată, cerînd înlăturarea din discuție a dovezii astfel administrate. Opoziția s-a întemeiat pe împrejurarea că experții și-au extins controlul dincolo de limita materialului probator aflat la dosar, procedînd ca atare în mod ilegal (potrivit opiniei părții interesate).

Obiecția a fost însă respinsă de către C.A.B. Prin hotărârile arbitrale citate s-a considerat că expertiza contabilă respectase reglementările în vigoare, precizîndu-se totodată condițiile în care este legalmente admisibilă consultarea unor documente din afara dosarului cauzel. Sub acest aspect, hotărârile arbitrale aduc o contribuție utilă în materia probelor, pe care dorim să o relevăm.

Din motivare reținem că organul arbitral a dat indicație experților, chiar prin încheierea de admitere a probei, să aibă în vedere atît actele de la dosar, cît și documentele aflate în arhiva întreprinderii de comerț exterior vînzătoare sau a producătorului din țară. Această indicație a fost justificată de faptul că a trebuit să se verifice, în interesul ambelor părți, precum și al stabilirii realității, documentele care au stat la baza unor transporturi, și purtau viza și data recepției, a livrării și a vămii. Cu alte cuvinte un volum mare de acte care nu puteau fi

C. MIRCESCU

depuse în mod util la dosar. Verificarea documentelor arătate a fost și consecința neîndeplinirii de către cumpărătorul din străinătate a obligației de a prezenta în instanță scrisorile de trăsură pentru stabilirea datei livrării efective. De aici a rezultat necesitatea consultării declarațiilor vamale de export.

După ce învederează astfel condițiile concrete care au fundamentat încheierea ce autorizase pe experți să verifice anumite documente din afara dosarului, hotărârile arbitrale în discuție precizează, de asemenea, următoarele: „Faptul că nu toate documentele examinate de comisia de experți sînt depuse la dosar nu poate să infirme concluziile expertizei, întrucît scopul ei a fost tocmai acela de a verifica documente primare, precum note de recepție, fișe de control, scrisori de trăsură, declarații vamale de export etc., aflate în arhiva întreprinderii de comerț exterior vînzătoare și a întreprinderii producătoare. Dealtfel depunerea la dosar a acestor acte — subliniază în continuare organul arbitral — nu a fost cerută de nici una din părți la termenele succesive care au fost fixate în cauză și nici nu era justificată, din moment ce nu se contestă datele cuprinse în acele documente”.

În completarea motivării, organul arbitral a mai arătat că partea cumpărătoare din străinătate avea posibilitatea să examineze ea însăși, direct, aceste înscrisuri, deoarece C.A.B. o invitase să efectueze împreună cu întreprinderea de comerț exterior vînzătoare un punctaj comun pe baza lor. Acest punctaj însă nu a fost întocmit, ceea ce a impus admiterea expertizei contabile, în cadrul căreia cumpărătoarea a avut, de asemenea, posibilitatea să examineze prin delegatul său documentele în discuție, care nu erau depuse la dosar.

Obiecțiunile cumpărătoarei sînt cu atât mai mult lipsite de temel, a adăugat organul arbitral în final, în ceea ce privește o serie de documente care erau comune ambelor părți, nefiind ca atare atașate la dosarul cauzei.

Considerațiunile reproduse au motivat, așadar, validarea raportului de expertiză contabilă, ca probă cîștigată în litigiu.

3. Împărtășind soluția citată, putem să o generalizăm, în sensul că, potrivit practicii arbitrale, verificarea de către expertiza contabilă a unor documente din afara dosarului cauzei, deși admisibilă în principiu, este subordonată unor condiții specifice și anume:

— Individualizarea și delimitarea materialului probator al unei expertize contabile constituie un drept exclusiv și totodată o sarcină a organului de jurisdicție care dispune efectuarea probei. Acesta poate include în obiectul verificării și documente din afara dosarului cauzei, dacă măsura — lăsată desigur la aprecierea sa — se justifică în vederea soluționării litigiului.

— Consultarea de către experți a unui material dovăditor din afara dosarului cauzei nu este autorizată, fără o dispoziție în acest sens a organului de jurisdicție care a încuviințat proba, dacă există opoziția oricăreia dintre părți. Totuși, chiar în lipsa unei încuviințări prealabile, dată de instanță, extinderea arătată poate fi validată retroactiv, cu ocazia discutării raportului de expertiză la termenul de dezbateri în fond, în măsura în care organul de jurisdicție ar aprecia oportună măsura astfel luată pe parcursul verificării efectuate de experți.

— În orice caz, principiul egalității în justiție a părților litigante și cel al respectării dreptului de apărare trebuie observat cu strictețe. În acest scop se impune să se asigure ambelor părți poibilitatea de a lua cunoștință de actele din afara dosarului, folosite ca material probator de către experții contabili și de a-și expune punctul de vedere propriu asupra unor asemenea înscrisuri.

dr. O. CĂPAȚINA

conjunctura pe piețele valutare și de capital

Care este tendința cursurilor de schimb?

La începutul acestui an dolarul cota 1,97 mărci vest-germane, iar la mijlocul lunii august 2,58 mărci. Creșterea cursului efectiv al dolarului a fost în perioada menționată de circa 30%, atingîndu-se nivelurile cele mai ridicate de curs față de marca vest-germană din ultimii cinci ani, față de lira sterlină din ultimii patru ani, față de francul francez din ultimii 23 de ani, iar față de dolarul canadian din ultimii 50 de ani.

Întărirea parității monedei americane este atribuită mai multor factori economici și politici, dintre care cei mai importanți și cu acțiune de durată sînt: nivelul ridicat al dobînzilor în economia americană; atenuarea procesului inflaționist din S.U.A.; redresarea balanței de plăți curente americane; încrederea manifestată de cercurile internaționale în noua Administrație a S.U.A.

Importanța relativă a acestor factori constituie subiect de controversă printre specialiști. Unii consideră că țaria dolarului rezidă în atractivitatea lui sporită generată de nivelul record al dobînzilor de pe piața monetară americană. Alți specialiști — între care și experții F.M.I. — apreciază că factorul cu influența cea mai puternică a fost redresarea balanței de plăți curente americane, de la un deficit de 14 miliarde dolari în 1977, la un surplus de 4 miliarde dolari în 1980.

Indiferența de importanța relativă a fiecăruia din factorii menționați, este cert faptul că dolarul a beneficiat de acțiunea concertată a acestora, precum și de alte circumstanțe favorizante. Problema care se pune în prezent este dacă factorii menționați vor acționa și în viitor, iar fermitatea dolarului va continua în lunile următoare?

Încercăm să conturăm răspunsul la această întrebare.

1. După majorările din acest an, care se adaugă la cele din 1980, cursul de schimb efectiv al dolarului (cursul mediu ponderat față de un coș de monede occidentale) a ajuns la niveluri superioare celor din 1973 (rezultate după a doua devalorizare aur a dolarului — februarie 1973). Unii consideră că dolarul a crescut prea mult și că, în mod inevitabil, va urma o perioadă de scădere. Experții băncii americane Chase Manhattan au calculat că în prezent cursul dolarului este cu 20% mai ridicat decît ar rezulta din situația factorilor economici fundamentali. Tendința viitoare a dolarului care ar rezulta din acest considerent este de stabilizare și apoi de scădere treptată.

2. Nivelul dobînzilor în S.U.A. continuă să fie relativ ridicat (între 16—20% pe piața monetară), iar rata inflației în acest an se va situa sub 10% (probabil între 6—8%). Deși este posibilă relaxarea politicii monetare de către Sistemul

Federal de Rezerve, rata dobânzilor pe piața americană a capitalurilor nu va scădea probabil prea mult în toamna acestui an, deoarece necesitățile de finanțare ale Trezoreriei americane vor absorbi o mare parte din disponibilitățile piețelor de capital. Mai mult, chiar dacă rata nominală a dobânzilor se va reduce cu câteva procente, rata reală a dobânzilor (rata nominală, corectată cu rata inflației) se va menține ridicată, ca urmare a diminuării majorărilor de preț. Atractivitatea activelor în dolari va fi superioară celor în monedele vest-europene, de unde rezultă că acest factor ar putea acționa în sensul menținerii fermității dolarului și în lunile următoare.

3. Politica economică a Administrației Reagan este apreciată de majoritatea cercurilor de afaceri occidentale ca fiind mai coerentă decât a administrației precedente, dar în ultimul timp se nasc întrebări privind eficacitatea ei economică. Cursul dolarului va fi foarte sensibil la evoluția conjuncturii din economia americană și întrucât se întrevede o deteriorare a acesteia în lunile de toamnă, influența asupra dolarului ar putea să fie negativă.

4. Increderea cercurilor economice occidentale în forța economică și politică a S.U.A. rămâne un suport evident al țării monedei americane. În condițiile accentuării incertitudinilor internaționale, în mod deosebit al celor de ordin militaro-politic se observă tendința de raliere în jurul centrelor internaționale de forță. De aici rezultă butada lansată de un operator din Chicago: „când există îndoiele (asupra viitorului relațiilor internaționale n.n.), cumpărați dolari“.

Din combinația acestor patru elemente rezultă, drept probabilă, o evoluție oscilantă a dolarului în lunile următoare în jurul nivelurilor atinse. Deși unele cercuri de specialitate nu o exclud, considerăm improbabilă continuarea în lunile de toamnă a tendinței de pină acum, de creștere substanțială a cursului efectiv al monedei americane. În limbaj de specialitate, va urma o perioadă de consolidare a nivelului de curs atins, pe fondul unei tendințe ușoare de diminuare a cursului dolarului.

În cadrul acestei tendințe generale se vor înregistra unele restructurări în raporturile dintre monedele vest-europene participante la sistemul monetar vest-european, elementul principal constituindu-l modificarea raportului marcă vest-germană — franc francez. Având în vedere menținerea unor cursuri fixe în cadrul sistemului monetar vest-european, restructurarea (sau altfel spus realinierea cursurilor de schimb) va lua fie forma devalorizării francului francez, fie a reevaluării mărcii vest-germane.

Iminența realinierii în cadrul sistemului vest-european rezultă din diferențele, în creștere, între rata inflației din R. F. Germania (de 5,8% în perioada iunie 1980 — iunie 1981) și cea din Franța (13,3% în același interval). În iulie a.c., prețurile de consum au crescut în Franța cu 1,8%, iar în R. F. Germania cu 0,4%. Aceste diferențe se vor menține datorită scopurilor diferite ale politicilor economice din cele două țări; guvernul vest-german urmărește combaterea inflației, în timp ce noul guvern socialist — din Franța și-a

propus stimularea creșterii și crearea de noi locuri de muncă. Pentru 1982 guvernul francez prevede dublarea deficitului bugetar la cca. 100 miliarde franci, pe când guvernul vest-german a luat noi măsuri de reducere a deficitului bugetar.

Mugur ISĂRESCU
I.E.M.

Noțiuni, termeni, operațiuni

Funcția ambalajului

În ultimii ani, ambalajul produselor industriale a făcut progrese surprinzătoare pe planul calității și al raționalității. Asociațiile pentru standardizare au contribuit mult la acest progres. Generalizarea containerului și a paletelor este cea mai bună dovadă.

Containerul este un fel de cadru reutilizabil, la care se adaptează produsele expediate. În el se încarcă micile colete și este mai ușor de controlat. Conceput numai în vederea transportului, el apără mai bine produsele contra degradărilor de orice natură.

Pe lângă acestea, el permite ca pachetele pe care le conține să fie ambalate în mod sumar, iar obiectele grele să fie fixate chiar pe un soclu, fără nici un ambalaj. Adevărată cochilie, el permite ambalajelor să-și îndeplinească funcția de marketing. Suprimându-se necesitatea protecției contra riscurilor de transport, ambalajul poate, în momentul când iese din container, să fie unul din primele îndemnuri la cumpărarea produsului, prin eleganța și eficiența lui (minere, picioare încorporate, ușurința combinării, a deschiderii și a închiderii etc.).

O întreprindere de cartonaje a pus la punct cutii-șertare din carton, cu un preț de cost scăzut, livrate plat, care se pot suprapune mulțumită unor benzi adezive cu două fețe. Există 9 formate-tip, dar se pot comanda formate speciale, iar la cerere, cartonul poate fi tratat în mod special. Ele constituie un exemplu de ambalaj care se păstrează, pentru că este practic: de exemplu, numeroase piese de mică mecanică ar putea fi ambalate în acest mod.

După containere, paletelor constituie complementul indispensabil al unui transport rațional. Firmele de căi ferate din Europa Occidentală, ca și cele din unele țări socialiste au fixat caracteristicile și dimensiunile paletelor standard: 120×80 cm. Când un abonat predă o paletă încărcată, primește în schimb una liberă de același model. Deci problema restituirii paletelor descărcate nu se mai pune.

Containerele și paletelor își datoresc în mare măsură răspândirea, transportului aerian. Firmele aeriene ajută expeditorii cu ambalaje standardizate.

Pentru ambalajele industriale sînt folosite din ce în ce mai mult materiale noi. În transportul maritim, ambalajele sînt confecționate, în majoritatea lor, din materiale tradiționale (lemn, tablă etc.), dar și fibrele sintetice, husele din mase plastice și polisterul expandat sînt frecvent utilizate. Transportul aerian folosește și sticla, cartonul (ondulat, asfaltat etc.).

Securitatea produsului este un aspect esențial al actului vânzării. Se cere ca produsul să ajungă intact în mîinile consumatorului. A face o economie minimă la ambalaj este, în ultimă analiză, un calcul destul de riscant.

Se pot cita și cazuri în care ambalajul contribuie direct la dezvoltarea pieței unui produs. Am putea cita noul avînt al lacurilor pentru păr, datorat ambalării pe bază de aerosoli. În adevăr, apariția, mai întîi pe piața americană și apoi în Europa, a tehnicii complexe a aerosolilor a făcut să progreseze în mod extraordinar desfacerea produselor „Spray” pentru coafură. Lacurile, „fixativele” etc., erau mai înainte ambalate în flacoane, tuburi și alte recipiente. Folosirea lor nu era prea practică, curățenia avea de suferit, dozajul era dificil. Recipientul „Spray” (pulverizatorul) a schimbat datele problemei. Publicitatea a insistat asupra celei ușoare pe care o răspîndește recipientul, asupra economiei la utilizare etc. Lacurile reprezintă acum, împreună cu dezodorizanții, insecticidele, produsele de întreținere și vopselele, o parte importantă din piața aerosolilor. După afirmația unui fabricant, totul (sau aproape totul) se poate ambala în aerosoli, în vederea desfacerii.

Iată acum un alt exemplu de piață cîștigată mulțumită unui ambalaj original. Piața franceză a pantei de dinți era împărțită între trei produse: marca Colgate, marca Gibbs și „pastele de dinți farmaceutice”. Consumul mediu este de un tub de 50 de grame de familie pe trimestru. Pentru a mări consumul, un fabricant a oferit două tuburi la un preț redus. Creșterea consumului a fost trecătoare. Consumatorii își formaseră stocuri, iar media anuală n-a înregistrat nici o creștere. Bineînțeles, sub o formă sau alta și concurența a fost nevoită să reducă prețurile. În fața acestei probleme de rentabilitate s-a întreprins un studiu, spre a se afla motivele pentru care consumatorul ar accepta să plătească mai mult pentru un tub de pastă de dinți.

S-a constatat că, dacă pasta era „bună pentru copii”, dacă într-adevăr conținea calciu sau orice alt produs considerat „bun pentru dinți” și dacă se observa că „această pastă era într-adevăr mai bună decît celelalte”, consumatorul accepta să-l coste mai mult.

Lucrul important era ca proprietățile pastei de dinți respective să fie vizibile! Consumatorul avea o atitudine mai mult ostilă față de pasta care pretindea că „conține HX 300”, pentru două motive și anume: mai întîi, acest „HX 300” nu-l spunea mare lucru; apoi, chiar dacă admitea utilitatea acestei substanțe, nimio nu-l asigura că pasta conținea

nea într-adevăr acest „HX 300”, iar afirmația putea fi foarte simplu o amăgire.

Întreprinderea a însărcinat atunci compartimentul de cercetare să conceapă o „pastă de dinți” care să arate cu adevărat clientului ceea ce îi face „bine”. Izolarea acestui produs a fost ceva relativ simplu. Ideea genială a constat însă în a-l colora în roșu și a-l ambala într-un tub de metal maleabil, al cărui dispozitiv special realiza „pasta de dinți cu dungi roșii”.

Ambalajul corespundea atît de bine cerințelor clienților, încît pasta de dinți, Signal, ale cărei dungi roșii conțineau „hexaclorofen”, a cîștigat într-un an și jumătate 17% din piață și s-a menținut, aducînd un beneficiu brut mai mare decît beneficiul tradițional al unei paste de dinți.

Desigur, nu este destul să producem, nici chiar să producem mai bine decît concurența, spre a vinde. Se cere să ne facem cunoscuți. Lansarea pastei de dinți cu dungi a intrigat publicul care nu avea încredere. Și totuși, acestea sînt faptele: un ambalaj nou și original a cucerit parțial o piață. O dată mai mult, ambalajul, instrument al marketing-ului, a „vîndut” un produs.

Listă de control pentru alegerea ambalajului

I Produsul de ambalat

1. Natura, dimensiunile, densitatea, greutatea, numărul unităților, forma particulară.
2. Fragilitatea în general, fragilitatea datorată unui finisaj special, susceptibilitatea la coroziune sau la orice alt factor mecanic ori chimic.
3. Reacțiile dintre ambalaj și produs. Pot exista incompatibilități?
4. Este susceptibil produsul ambalat de a contamina obiecte vecine (prin mirosuri, agenți chimici etc.)?
5. Este nevoie a se face vid în ambalaj?
6. Care este valoarea produsului de ambalat? Este dificilă înlocuirea lui? Este nevoie de protecție contra furtului?
7. Dacă ambalajul este recuperabil, urmează să ne asigurăm contra incompatibilităților dintre diversele produse care se pot succeda în el.
8. Va exista și un supraambalaj?

II Transport

1. Modalitatea de transport (rutier, feroviar, aerian, maritim, pe canale etc.).
2. Condiții speciale pentru un mod sau altul de transport (regulamente).
3. Produsul va fi paletizat, introdus în container?

III Depozitare și manipulare

1. Evaluarea, cu ajutorul „ambalajelor de încercare“ a operațiilor de încărcare și descărcare (număr, condiții etc.).
2. Condițiile de manipulare și de durată.
3. Condițiile de depozitare și de durată.
4. Condițiile de vânzare (cu unitatea, cu ambalaje grupate etc.).
5. Locul de vânzare.

IV Factori termici, dinamici și chimici

1. Variațiile de temperatură.
2. Variațiile de umiditate.
3. Se cere ca ambalajul să fie perfect etanș și impermeabil la condensatii ?
4. Va fi expus la apă dulce ?
5. Va fi expus la apa mării ?
6. Va avea de rezistat la presiuni puternice ?
7. Va suferi șocuri ?
8. Va trebui să reziste contra strivirilor ?
9. Se cere să fie apărat contra pulberilor ? De ce natură vor fi ?

Vademecum

Cum utilizăm segmentarea?

Succesul înregistrat de unele firme producătoare de automobile cum sînt Ferrari, Porsche sau Volvo, se datorește unei bune segmentări a pieței. Acestea și-au fixat cu precizie segmentul de consumatori și au creat produsul cel mai potrivit dorințelor și preferințelor segmentului. Întreprinderile noastre exportatoare trebuie să considere această tehnică de segmentare atunci cînd intenționează să realizeze o specializare a producției pentru export. Produsul astfel realizat trebuie susținut prin campanie publicitară care să aibă în vedere particularitățile segmentului de consumatori (obținute prin anchete, sondaje), cum ar fi:

1. Identitatea: vîrsta, sexul, starea civilă, profesia, studiile, nivelul veniturilor etc.
2. Domiciliul: oraș, sat; tip de locuință; regiunea geografică; clima.
3. Personalitatea: închisă, comunicativă, rutinier, amator de noutate, conservator, curios.
4. Comportament de cumpărare: fidel unei mărci, client regulat al unui magazin, cumpărător în mari cantități, cumpără curent sau rar.

Cum să depistăm consumatorul actual și potențial? Este relativ ușor pentru un produs indispensabil folosirii, unui anumit bun de echipare, cînd există surse statistice privind gradul de dotare: Ex.: carburanți pentru automobile, cînd „parcul“ este perfect cunoscut.

Ansamblul posesorilor de automobile formează piața potențială de carburanți. Folosirea unui carburant este legată de posesiunea unui anumit echipament, pe care posesorul poate să-l utilizeze sau nu, pentru a-și satisface nevoile de transport. De aceea, inventarul parcului mai sus-amintit, echipamentul, nu va permite decît măsurarea pieței potențiale.

Va trebui să se distingă în continuare consumatorii sistematici de consumatorii ocazionali. Primii au comune caracteristici identificabile, explicabile, care permit să li considerăm ca formînd un grup omogen, distinct de grupa consumatorilor ocazionali. Și neconsumatorii? Cine sînt acești oameni care se complac...?

Răspunsul la această chestiune este foarte important.

El va permite producătorilor să-și concentreze eforturile de promovare asupra primului segment, teoretic în cele mai bune condiții de preț și de rentabilitate. Dar se pare că și consumatorii ocazionali sînt tot afit de dorinici de ireproșabil și nu-și restrîng consumul decît (ipotetic) din rațiuni de preț.

Pentru a promova în cadrul celui de-al doilea segment este necesar să se opună „marketing-ului global“ practicat în trecut, constînd în vînderea unui produs pentru „toată lumea“, un „marketing segmentat“ care privește o „clientelă aleasă“ cu scopul de a putea vinde, mai bine, în condițiile unui preț și rentabilitate optimă, adaptîndu-și produsele astfel încît să o satisfacă. În zilele noastre, cînd consumatorii ezită adesea în alegerea produselor, este necesară mai multă finețe în segmentare.

În rîndul consumatorilor se produce o segmentare de fapt, care se poate numi naturală, căreia producătorul trebuie să-i răspundă printr-o strategie de marketing. Ni se pare că noțiunea de poziționare redă mai bine atitudinea producătorului pe o piață, dorind obținerea celui mai bun „răspuns“ prin segmentarea pieței, care nu este un decupaj teoretic prealabil al pieței, ci constatarea că un număr anume de indivizi au comportament sau atitudini comparabile și care le sînt specifice față de un produs, bază pe care se pot lua decizii de marketing. Termenul de „segmentare“ poate să desemneze așadar, două lucruri: decupajul pieței consumatorilor în grupuri relativ omogene, după natura cerințelor lor (sau dorințelor) și frecvența de cumpărare și politica de marketing, plecînd de la această observație, de a se adresa cu cit mai multe produse la segmente mai numeroase („marketing segmentat“) sau cu un produs la un singur segment („marketing concentrat“).

I. S.

Marketing

Proгноza cererii pe piața externă

Conducerea întreprinderii de comerț exterior este interesată în cunoașterea din timp a cererii pe principalele piețe externe precum și a prețului probabil care va putea fi obținut la export. Rezultatul negocierilor, în general, precum și aplicarea metodelor de alegere a variantei optime în negocierile privind exportul de mărfuri, în particular, depinde de măsura în care cunoaștem, din timp, necesitățile de import ale partenerilor externi.

Piața externă se află sub influența conjugată a unor factori sistematici, deseori interdependenți, precum și a unui număr mare de factori „perturbatori“ cu acțiune accidentală. O posibilitate de a reda schematic multitudinea de influențe care au drept efect atingerea unui anumit nivel al cererii, precum și a unui anumit preț, este dată de modelul econometric cu ecuații simultane. Un astfel de model exprima, prin fiecare ecuație de regresie componentă, relația de

dependență dintre o variabilă-efect și una sau mai multe variabile cauzale. Faptul că o variabilă-efect dintr-o ecuație poate apărea sub formă de variabilă cauzală într-o altă ecuație, face posibilă reflectarea prin model a influențelor indirecte, precum și în general, a relațiilor de interdependență existente în realitate. Efectul factorilor accidentali este reprezentat de așa-numita variabilă de perturbație (u) inclusă în fiecare dintre ecuațiile de regresie considerate.

Obiectivul pentru care considerăm util modelul econometric pe care îl propunem este de a obține predicții privind necesarul pe piața (N), precum și prețul (P) pentru un produs „ k ” în țara sau zona „ i ” în condițiile în care oferta (O) poate fi, de asemenea, prognozată prin metoda propusă. Desigur, produsul „ k ” constituie obiect de export pentru întreprinderea de comerț exterior în postura căreia ne situăm.

O primă ecuație a modelului se va referi, deci, la necesarul de import pe piața „ i ” pentru produsul considerat. Evoluția acestei variabile depinde de: evoluția consumului productiv și neproductiv din produsul „ k ” pe piața respectivă (C), evoluția investițiilor făcute în industria producătoare a produsului „ k ” în țara sau țările care formează piața „ i ” (I), modificările survenite în evoluția ofertei externe (O).

Expresia (1) redă, sub forma unei ecuații de regresie liniară, dependența dintre variabilele considerate. În ecuația (1) ca și în următoarele, variabilele sînt redată prin simbolurile înscrise în text în paranteze.

În ce privește nivelul prețului care va putea fi obținut pentru produsul „ k ” pe piața „ i ”, el va fi influențat de evoluția cererii (necesarul de aprovizionat — N) și ofertei (O) în decursul timpului. Ecuația (2) exprimă dependența dintre preț și factorii amintiți.

Oferta externă pentru produsul „ k ” destinată pieței „ i ” depinde de: dezvoltarea industriei producătoare de produs „ k ” în țările ofertante (D), nivelul cererii pe piața „ i ” în perioada anterioară (N_{t-1}) și timpul (t) în accepțiunea de variabilă care crește cu o rație egală cu unitatea, sintetizînd tendința evolutivă a factorilor sistemici, puțin semnificativi sau necunoscuți.

Expresia (3) redă această ultimă relație de dependență avută în vedere.

Modelul se prezintă astfel:

$$N_t = a_0 + a_1 C_t + a_2 I_t + a_3 O_t + u_t \quad (1)$$

$$P_t = b_0 + b_1 N_t + b_2 O_t + u_t \quad (2)$$

$$O_t = c_0 + c_1 N_{t-1} + c_2 D_t + c_3 t + u_t \quad (3)$$

Ecuațiile (1-3) exprimă într-o formă simplificată mecanismul de formare al principalelor elemente care intervin în procesul de comercializare a unui produs pe piața externă. S-a căutat ca numărul de variabile să fie restrîns fiind incluse doar cele de importanță majoră pentru care pot fi obținute informații privind evoluția lor în timp.

Variabilele incluse pot fi grupate în: endogene (N , P , O) pentru care se obțin valori simulate în urma utilizării modelului, și exogene (C , I , N_{t-1} , D , T) sau predeterminate. Pentru toate aceste variabile sînt necesare date privind evoluția lor în ultimii 10-15 ani.

Estimarea parametrilor a_j , b_j , c_j ($j=0, 1, 2, \dots, m$) se poate realiza prin metoda celor mai mici pătrate în două stadii. În stadiul 1 se procedează, în prealabil, la reformularea ecuațiilor (1-3) prin transformări de ordin algebric așa încît în dreapta semnelor de egalitate să apară numai variabile exogene. Spre exemplu, în ecuația (1) se înlocuiește variabila „ O_t ” cu expresia sa (ecuația 3). Parametrii ecuațiilor astfel rezultate sînt estimați prin metoda celor mai mici pătrate. În continuare, înlocuind în ecuații valorile parametrilor și ale variabilelor exogene, se obțin valori „ajustate” privind variabilele endogene pentru $t=1, 2, \dots, n$. În stadiul 2, se revine la sistemul (1-3) și se estimează prin aceeași metodă, parametri a_j , b_j , c_j folosind în acest scop datele ajustate în stadiul 1 precum și datele culese privind evoluția variabilelor exogene.

În cele ce urmează, ne propunem să exemplificăm modelul pentru cazul exportului de ciment realizat de o întreprindere de comerț exterior pe piața Egiptului. Datele se referă, pentru început la perioada 1970—1979. Estimările parametrilor de regresie obținuți conform metodei arătate, sînt redate în ecuațiile modelului:

$$N_t = 74,85 + 0,3775 C_t - 0,2246 I_t + 0,10,$$

$$P_t = 7,999 + 0,2632 N_t + 0,7064 O_t$$

$$O_t = 105,179 + 0,053 N_{t-1} + 0,08756 D_t + 10,9451 t$$

Prognoza se obține înlocuind în sistemul (1-3) valorile estimate ale parametrilor, precum și valorile preconizate pentru viitor ale variabilelor exogene.

Cu scopul de a verifica performanțele modelului am procedat la determinarea prognozei privind necesarul de import (N) și prețul (P) în anul 1979. În acest an nivelul variabilelor exogene a fost:

$$C_{10} = 482\%, \quad I_{10} = 272\%, \quad D_{10} = 490\%, \quad t = 10.$$

Baza de raportare este anul 1970 = 100%.

Prognoza a rezultat astfel:

$$N_{10}^* = 74,85 + 0,3778 \times 482 - 0,2246 \times 272 + 0,1 \times 158 = 211,66$$

$$P_{10}^* = 7,999 + 0,2632 \times 211,66 + 0,7064 \times 158 = 175,3$$

Comparînd rezultatele obținute în urma aplicării modelului econometric cu datele reale culese pentru anul 1979 ($N_{10} = 210$, $P_{10} = 180$) constatăm că abaterea în cazul fiecărei prognoze se înscrie între limite acceptabile.

Prognoza pentru perioada 1980—1982, determinată pe baza modelului (1-3) prezintă următoarele valori:

$$N_{1980} = 212,05; \quad P_{1980} = 180,36; \quad N_{1981} = 236,32; \quad P_{1981} = 197,35$$

$$N_{1982} = 237,32; \quad P_{1982} = 204,67.$$

În ipoteza în care datele privind nivelul variabilelor exogene sînt corecte, iar factorii perturbatori vor acționa aproximativ identic ca și în trecut (perioada 1970-1979), prognozele elaborate prezintă șanse mari de a fi confirmate de realitate.

dr. Eugen PECICAN
dr. Dan VOICULESCU

Redactor coordonator: dr. I. GEORGESCU

În profilul I.M. „Rotax” Vaslui str. Metalurgiei nr. 4, intră următoarele produse care pot fi livrate pe bază de comenzi :

● Reductoare cilindrice

– în două trepte cu arbori de intrare și ieșire coaxiali de tip 1÷10BH, pentru betoniere, utilaj tehnologic

– în trei trepte pentru acționarea podurilor rulante de tip R3-250, R3-320, R3-400 și R3-450

– pentru căi cu role de tip 36339-401000 și 36339-06200

– pentru linii de laminat de tip 2RV-200, RC2-225-00, VKU

● Reductoare melcate

– pentru betoniere de tip M.R.S.25.03

– pentru acționarea tobei de la macarale de tip T550-38

– pentru instalații de irigații I.A.T. 300 tip RMOO

● Reductoare cilindro-conice pentru transportoare de tip TR3 și TR4

● Reductoare planetare

● Motoreductoare cilindrice

– pentru acționarea betonierelor de tip M.R.S. 30.03 cu următoarele motoare : 2,2 kW×1000 rot./min. ; 3 kW×1500 rot./min. ; 4 kW×1500 rot./min.

– pentru grup de acționare de tip ATMB 10.

– pentru laminoare de la „Oțelinox” Tirgoviște

● Motoreductoare conice – utilizate la fabricația betonierelor de tip M.R.S.30.05 cu motor de 11 kW×1500 rot./min. și 18,5×1500 kW×1500 rot./min.

● Motoreductoare melcate pentru acționarea morilor de tip RV40/25.

● Ventilatoare axiale

– pentru transportul de gaze sau aer intubate de tip VAT

– pentru aerisirea încăperilor și halelor industriale de acoperiș de tip VVAT

– pentru transportul gazelor sau aerului în tubulatură cu circuit deschis de perete tip ventilatoare helicoidale reversibile VHR și de acoperiș VVHR

– de fereastră destinate pentru introducerea sau evacuarea aerului din încăperi de tip VAF.

● Ventilatoare axiale de mină – destinate aerului parțial în minele grizutoase și negrizutoase de tip VP (pneumatice) ; VE (electrice) ; VEP (electropneumatice).

● Ventilatoare pentru agricultură

– de tip MPSP – pentru mașina de stropit ; p.ă fuit pneumatică

– MSVA – utilizate la mașina de stropit vii

ÎNTREPRINDI

RE

V A

Str. Metalurgiei nr. 4 Telefon 135

– CAF – folosit la cabina autopropulsată pe furaje

– SUP 4.8. – pentru semănătoarea univers purtată

– VAZ 600 – pentru zootehnie

– MST 4.0. – pentru mașina de stropit tractată

– OPR 11000SB

– ESL – pentru stropit livezi

● Ventilatoare centrifugale de tip :

– VCN (ventilator centrifugal naval) – pentru construcții navale

– VAC 1700 – pentru uscarea lemnului

– AIOO ; V2800 ; LDE 102.9800 – pentru motive Diesel

– MVA 224

● Ventilatoare speciale VS00

● CUPLAJE

– proiect ICPTCM București

a) – cuplaje elastice cu bolțuri tip CEB – a STAS 5982/79

– mărimea 1÷22

– varianta constructivă N (normală pentru toate variantele de cuplaj) sau B (cu bucsă distanțantă) mărimi 5÷16)

– varianta constructivă a semicuplei P ; C ; Cf ;

– material Fc200 sau OT60-3.

– gama de momente 20÷600000 N.n.

– gama de turații 5600÷700 rot./min.

– gama de dimensiuni $\varnothing 88 \div \varnothing 1490$

b) Cuplaje elastice cu rozetă tip CER

– mărimea 1÷15

– varianta constructivă – N ; F ; DF ; Aa ; Bb

– varianta semicuplei : P ; P1 ; PII ; PIII ; Pfl ; P PflII ; C ; CII ; CIII ; CI ; CF1 ; CFII ; CFIII ; Ki I (7÷15)

– gama de momente 5, 6 ÷ 11800 N.n.

– gama de turații 16000÷1000 rot./min.

– gama de dimensiuni $\varnothing 32 \div \varnothing 420$ mm.

– material : ATN Si10Mg ; Fc200 ; OT60-3

c) Cuplaje elastice cu lamelă tip CEL

– mărimea 1÷18

A MECANICĂ

L U I

72; 13574; 13575 Telex: 26236

varianta constructivă N – nedemontabilă mări-
1÷13

D – demontabilă 6÷18

T – cu tronson 4÷13

varianta semicuplei P ; C ; Cf.

gama de variante 17,5÷30000 N.n.

gama de turații 5600÷10 rot./min.

gama de dimensiuni $\varnothing 75 \div \varnothing 710$

material : Fc200 ; sau OT45/3

Cuplaje dințate tip CD și CDD

mărimea 1÷22

varianta S ptr. CD și N (normală) A (cu arbore
mediar) T (cu tronson) ptr. CDD.

poziția de funcționare H sau V (orizontală sau
cală)

varianta semicuplelor : PM.I ; PM.II ; CM.I ;
I ; Ki.

gama de momente 1250 ÷ 1500000 N.n.

gama de turații 4500 ÷ 700 rot./min.

gama de mărimi $\varnothing 150 \div \varnothing 132$ mm material
el

Cuplaje elastice cu prismă tip CEP – asimilare
m. I 1982

mărimea 1÷15

varianta constructivă N ; F ; Aa ; Bb ;

varianta semicuplei P.I–III ; P.f.I–III ; C.I–III ;
III ; Ki.I–III

gama de momente 28÷132.00

gama de turații 9500÷11000 rot./min.

gama de dimensiuni $\varnothing 72 \div \varnothing 420$ mm.

material Fc200

Cuplaje elastice cu disc frontal tip CED

mărimea 1÷12

variante constructive N ; F ; Aa ; Ab.

varianta semicuplei P–C

gama de momente 500–63000 N.n.

gama de turații 5500÷1200 rot./min.

gama de mărimi $\varnothing 76,5 \div \varnothing 330$ mm

materialul – oțel

Cuplaje elastice cu disc intermediar CDI

mărimea 1÷11

varianta constructivă a semicuplelor : P I P f

f ; Ki

gama de momente 250÷16000 N.n.

gama de turații 1250÷250 rot./min.

gama de mărimi $\varnothing 120 \div \varnothing 550$ mm.

– materialul – oțel

h) **Cuplaje**

i) **Cuplaje hidraulice**

– CH–275

– CH–330

– CH–370

– CH–380

– CH–420

– CH–420MA

Alte tipuri de cuplaje în vederea proiectării și asi-
milării pe bază de documentație depusă de benefi-
ciari cu serii cantitative de peste 100 buc.

● Mecanisme de acționare electrică

Mecanismele de acționare electrică pentru armă-
turi de reglare de tip SERVOVEN și SERVOCLAP se
utilizează în limita caracteristicilor de moment sau
de forță pentru acționarea electrică a armăturilor
industriale de reglare, robinete cu ventil, clapetă,
cep, fluture și sferă

Servomecanismele de tip SERVOVEN se execută în
4 mărimi cu mai multe variante constructive ce diferă
între ele prin mărimea momentului sau a forței ma-
xime la axul de ieșire, prin cursă, prin timp, prin
existența intermediarului, prin tipul frinei și prin mo-
dul de deplasare a tijeii

Servomecanismele de tip SERVOCLAP se execută
în 7 mărimi cu 2, 3 sau 4 variante constructive și
diferă între ele prin mărimea momentului maxim la
axul de ieșire, prin cursă, prin timp și prin tipul frinei

● Utilaj metalurgic din care :

- transportoare elicoidale (cu șnecl)
- transportoare cu plăci cu șarnier
- transportoare cu racleți
- transportoare cu plăci
- vagoneti transportori
- împingătoare mecanice
- oale de turnare
- uscător de nisip
- premăturător

● Utilaj refractar din care :

- instalație realizat cabine sanitare K1, K2, K3, K4
- conexe cabine sanitare P1, P2, P3
- echipament panouri exterioare
- echipament pentru planșee

● Utilaj chimic – prese de alcalizare

● Turnate din neferoase – aliaje de aluminiu,
bronz și alamă

● Construcții metalice diverse.

conducere

INTOCMIREA PLANULUI DE AMORTIZARE

Intrucît la întocmirea bugetului de venituri și cheltuieli al întreprinderii trebuie incluse toate cheltuielile necesare a se efectua, este obligatoriu a se stabili — pe bază de plan — și amortismentele ce urmează a se vărsa la bancă. În acest scop, în anexa nr. 1 a H.C.M. nr. 139/1969, pct. 14—19 se prevăd următoarele reguli:

Planul anual de amortizare pentru fondurile fixe ale căror durate de serviciu normale sînt exprimate în ani sau în ani și în ore de funcționare se întocmește ținînd seama de următoarele:

— pentru primul an din cadrul fiecărui plan cincinal de dezvoltare economico-socială, unitățile economice de stat întocmesc planul de amortizare în funcție de valoarea medie anuală a fondurilor fixe supuse amortizării și de normele analitice de amortizare. Pe baza datelor înscrise în planul anual de amortizare se determină norma unică de amortizare pentru totalul fondurilor fixe supuse amortizării, în aceleași condiții se întocmește planul de amortizare în anul în care au loc reorganizări ale întreprinderilor prin fuziune, absorbție sau dizolvare totală ori parțială. De asemenea, în cazul în care în unul din anii din cadrul fiecărui plan cincinal de dezvoltare economico-socială valoarea medie anuală a fondurilor fixe prezintă diferențe, în plus sau în minus, mai mari de 25% față de valoarea medie anuală a fondurilor fixe din anul în care se determină norma unică de amortizare, unitățile economice de stat întocmesc planul anual de amortizare pe baza normelor analitice de amortizare, determinînd o nouă normă unică de amortizare;

— pentru ceilalți ani din cadrul planului cincinal de dezvoltare economico-socială, planul de amortizare se întocmește în funcție de totalul valorii medii anuale a fondurilor fixe din anul de plan și de norma unică de amortizare.

Întreprinderile forestiere de exploatarea și transportul lemnului, subordonate Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, întocmesc planul de amortizare, în fiecare an, pe baza normelor analitice de amortizare prevăzute în catalogul anexă la Legea nr. 62/1968, determinînd norma unică de amortizare.

Întreprinderile agricole de stat, Institutul de cercetări și stațiunile experimentale pentru activitatea de producție, precum și stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, întocmesc planul de amortizare, în fiecare an, pe baza normelor analitice de amortizare prevăzute în catalogul anexă la Legea nr. 62/1968, fără a mai determina norma unică de amortizare.

Valoarea medie anuală a fondurilor fixe în anul de plan se determină pe baza unor formule de calcul prevăzute la pct. 14 lit. b din anexa citată.

În anii în care planul de amortizare se întocmește pe baza normelor analitice de amortizare, fondul de amortizare se calculează prin aplicarea formulei prevăzute la pct. 14 lit. c din anexă.

În primul an în care fondul de amortizare se calculează pe baza normei unice de amortizare, formula este prevăzută la pct. 14 lit. d din actul normativ citat mai sus.

În conformitate cu prevederile pct. 15 din anexă, norma unică de amortizare pentru fiecare unitate economică de stat se stabilește procentual, cu două zecimale, prin raportarea totalului fondului anual de amortizare la totalul valorii medii anuale a fondurilor fixe pe baza formulei

$$tA \times 100$$

stabilite la pct. 15 din anexă și anume: Nu —

t Vma

Amortizarea anuală a investițiilor efectuate pentru amenajarea lacurilor, bălților, iazurilor, terenurilor și altor lucrări similare care nu se concretizează în fonduri fixe; a investițiilor necesare numai chiriei, efectuate la fonduri fixe închiriate de la organizații de stat; a investițiilor de orice fel, efectuate la fonduri fixe închiriate de la alte organizații decât cele de stat, de la persoane fizice sau de la persoane juridice, altele decât cele socialiste, se calculează pe baza formulei prevăzute la pct. 19 din anexă.

Amortizarea clădirilor și construcțiilor minelor de cărbuni, salinelor cu extracție prin soluție prin sonde și carierelor — exploatarea la zi — pentru substanțe minerale solide, a căror durată de folosire este limitată de durata rezervelor și care nu pot primi alte utilizări după epuizarea rezervelor, precum și a investițiilor pentru descoperță, se calculează pe unitatea de produs, în funcție de rezerva exploatabilă de substanță minerală utilă, utilizîndu-se formulele prevăzute la pct. 20 din anexă.

Pînă la data de 10 ianuarie a fiecărui an, unitățile economice de stat, trebuie să depună la unitatea bancară care finanțează lucrările de investiții, un exemplar din planul de amortizare a fondurilor fixe, cap. I (formular P.A.), la care se anexează, după caz, planul de amortizare a mijloacelor de transport auto (formular P.A. Auto), planul de amortizare a mijloacelor de transport (P.A. Aero) și planul de amortizare a clădirilor și construcțiilor speciale cu durata de folosire limitată și durata de exploatare a rezervelor și a investițiilor pentru descoperță (formular P.A. Mine).

În formularele P.A. și P.A. Auto se înscriu normele unice de amortizare determinate în condițiile pct. 15, respectiv pct. 17 din anexă.

Amortizarea efectiv datorată lunar de către unitățile economice de stat se calculează potrivit formulelor prevăzute la pct. 21 din anexă, în funcție de natura fondurilor fixe.

În cazul în care, după expirarea anului de plan, se constată că unele din fondurile fixe au fost folosite un număr de ore mai mare decât normativul anual în ore de funcționare, unitățile economice de stat sînt obligate să calculeze, în plus, amortizarea datorată pentru depășirea acestor ore potrivit prevederilor pct. 22 a—c, din anexă.

AMORTIZAREA FONDURILOR FIXE

Potrivit prevederilor art. 1 din Legea nr. 62/1968 (republicată în B. Of. I nr. 6—7 din 19 ianuarie 1977), în vederea asigurării reproducerii fondurilor fixe, a stimulării folosirii lor cu eficiență economică sporită, precum și pentru promovarea susținută a progresului tehnic și a creșterii productivității muncii sociale, unitățile economice de stat sînt obligate să amortizeze fondurile fixe.

Se consideră fond fix în sensul prevederilor legale, obiectul singular sau complexul de obiecte care îndeplinește în mod cumulativ următoarele condiții: are valoare de inventar de cel puțin 500 lei și durata de serviciu normală mai mare de un an. Conform pct. 2, alin. 2 din Regulamentul (anexa nr. 1) la H.C.M. nr. 139/1969 (republicată în B. Of. I nr. 28/5 aprilie 1977), pentru obiectele care sînt folosite în loturi, seturi sau formează un singur corp, la încadrarea ca fonduri fixe se va avea în vedere valoarea întregului lot sau set.

Prin unități economice de stat, în sensul legii cu privire la amortizarea fondurilor fixe, se înțeleg:

— întreprinderile și centralele, inclusiv unitățile cu gestiune economică fără personalitate juridică, din cadrul acestora, organizate în baza prevederilor Legii nr. 5/1978;

— subunitățile economice, fără personalitate juridică organizate de instituțiile de stat potrivit prevederilor Decretului nr. 151/1975;

— activitățile de producție și prestare de servicii (secții, ateliere, loturi, puncte sau formații de lucru) organizate de consiliile populare comunale în baza prevederilor Legii nr. 7/1971 (republicată în B. Of. I anexa 8, din 18 martie 1973).

După cum se va vedea în continuare, nu sînt supuse amortizării toate bunurile care au calitatea de produse (mijloace) fixe (adică depășesc valoarea de inventar de 500 lei și au o durată de serviciu normată mai mare de un an), după cum unele bunuri care nu sînt propriu-zis fonduri fixe, sînt asimilate cu acestea în vederea amortizării lor.

Astfel cum prevede art. 4 din Legea nr. 62/1968, nu sînt supuse amortizării, în baza aprobării Consiliului de Miniștri, următoarele fonduri fixe:

— minele și sondele de țit și gaze care nu se dau în producție, potrivit cerințelor economiei;

— unele fonduri fixe care temporar nu sînt folosite, dar sînt menținute în unitate pentru interese de stat;

— lucrările de îmbunătățiri funciare și de gospodărire a apelor, cu caracter general de deservire, destinate apărării împotriva inundațiilor și înlăturării excesului de umiditate (diguri, canale principale de desecare);

— lucrările de combatere a eroziunii solului, de regularizare a scurgerii apelor pe versanți, și de corectare a torenților.

Este firească această eliminare de la amortizare a fondurilor fixe arătate mai sus, dat fiindcă ele îndeplinesc funcții cu caracter general pe economie și nu ar fi normal ca ele să greveze fondurile și beneficiile unei anume unități economice.

Nu sînt considerate fonduri fixe, potrivit pct. 4 din Anexa citată și deci nu sînt supuse amortizării și următoarele bunuri:

— motoarele, aparatele și alte subansamble ale fondurilor fixe procurate în scopul înlocuirii componentelor uzate, cu ocazia reparațiilor de orice fel, sau în scopul efectuării unor mici modernizări în cadrul reparațiilor capitale, cu excepția motoarelor de tractor — cod 315 B.a.;

— punțile din spate de schimb pentru tractor — cod 391;

— pompele de injecție pentru motoare de tractor — cod 416.024;

— sculele, instrumentele și dispozitivele speciale ce se folosesc la fabricarea anumitor produse în serie sau în masă, fie la executarea unei anumite comenzi, indiferent de valoarea și durata lor de serviciu. Unelele, dispozitivele și instrumentele comune se consideră fonduri fixe și sînt supuse amortizării în conformitate cu normele legale;

— construcțiile și instalațiile provizorii executate din fondurile de organizare de șantier;

— animalele care nu au îndeplinit condițiile de a fi trecute la animalele adulte, animalele la îngrășat, păsările și coloniile de albne;

— lacurile, bălțile și iazurile care nu sînt rezultatul unei munci, precum și pădurile și terenurile;

— investițiile efectuate pentru realizarea lucrărilor miniere din afara perimetrelor de exploatare, precum și cele pentru foraj, executate pentru explorări, prospecțiuni geologice și geofizice, forajele pentru alimentarea cu apă care nu au dat rezultate, sondele situate în gaz-capul unui zăcămint de țitel, precum și sondele de cercetare geologică care au pus în evidență acumulări de hidrocarburi dar care, din motive geologice și economice obiective, nu pot fi exploatate. Cheltuielile privind forajele pentru alimentarea cu apă care nu au dat rezultate se recuperează prin costuri;

— prototipurile, atît timp cît servesc ca model la executarea producției de serie, inclusiv seria zero, sau sînt supuse încercărilor în vederea omologării;

— echipamentul de protecție și de lucru. Îmbrăcămintea specială, precum și accesoriile de pat, indiferent de valoarea și durata lor de serviciu;

— plantațiile tinere înainte de trecerea lor pe rod și plantațiile de protecție pînă la 5 ani inclusiv.

Asimilarea cu fondurile fixe a investițiilor specificate la art. 3 din Legea nr. 62/1968, în vederea amortizării, a-

rătate mai sus, se face — potrivit pct. 3 din anexa citată — în modul următor:

— investițiile efectuate la fondurile fixe luate cu chirie de la unitățile economice de stat, urmează regimul de amortizare al fondurilor fixe la care s-au executat respectivele investiții;

— investițiile puse în funcțiune, total sau parțial, cărora nu li s-au întocmit formele de înregistrare ca fonduri fixe se cuprind în grupa la care se vor înregistra ca fonduri fixe;

— investițiile pentru descoperită se asimilează fondurilor fixe din grupa „alte construcții speciale diverse”, iar amortizarea se calculează pe unitatea de produs, utilizîndu-se — în funcție de natura fondului fix — una din formulele prevăzute la pct. 20 din anexa citată;

— durata de amortizare a investițiilor efectuate pentru amenajarea lacurilor, bălților, iazurilor, terenurilor și altor lucrări similare care nu se concretizează în fonduri fixe este de cel mult 20 de ani. Durata de amortizare corespunzătoare fiecărei investiții în parte, în limita acestui termen, se stabilește de către întreprinderi, în funcție de perioada de timp cît se apreciază că acestea pot servi scopului pentru care au fost efectuate.

Amortizarea se stabilește prin aplicarea normelor de amortizare asupra valorii de inventar a fondului fix și se include în costurile de producție, ale prestațiilor de servicii sau în cheltuielile de circulație, după caz.

Normele de amortizare și duratele de serviciu normate ale fondurilor fixe sînt cuprinse în „Catalogul normelor de amortizare și duratelor de serviciu normate ale fondurilor fixe” (republicat în B. Of. nr. 6—7/1977).

Duratele de serviciu normate pentru tractoare, combine și pentru principalele mașini-unelte și utilaje de construcții se exprimă atît în ani, cît și în ore de funcționare. Durata de serviciu și amortizarea acestora se consideră încheiate — potrivit art. 5, alin. 3, din Legea nr. 62/1968 — la atingerea numărului de ore de funcționare, chiar în situația cînd nu a expirat numărul de ani.

Conform art. 6 din legea citată, prin valoarea de inventar a fondurilor fixe se înțelege:

— pentru cele existente la 31 decembrie 1964, valoarea stabilită la reevaluarea efectuată în baza H.C.M. nr. 116/1963;

— pentru fondurile fixe achiziționate sau construite și puse în funcțiune după data de 1 ianuarie 1965, suma cheltuielilor efectuate pentru realizarea lor;

— pentru fondurile fixe rezultate din lucrări miniere, precum și pentru sondele provenite din lucrări de foraj, executate pentru explorări și prospecțiuni geologice și care au dat rezultate, valoarea corespunzătoare fondurilor fixe construite la nivelul zăcămintului descoperit.

Amortizarea se calculează de la data punerii în funcțiune a mijlocului fix și pînă la recuperarea integrală a valorii sale de inventar, astfel cum prevede art. 7 din lege.

Data punerii în funcțiune a fondurilor fixe arătate în continuare, în vederea calculului amortizării se stabilește — potrivit pct. 5-14 din anexa citată — în modul următor:

— fondurile fixe independente care nu necesită montaj și nici probe tehnologice (utilaje pentru intervenție, unelte, accesorii de producție, mijloace de transport auto, animale etc.) se consideră puse în funcțiune (date în folosință) de la data achiziționării lor, pe baza procesului verbal de recepție;

— utilajele care necesită montaj, dar la care probele tehnologice nu sînt necesare, precum și clădirile și construcțiile speciale care nu deservesc procese tehnologice, se consideră puse în funcțiune de la data terminării construcției, pe baza procesului-verbal de recepție preliminară;

— utilajele și instalațiile care necesită montaj și probe tehnologice, precum și clădirile și construcțiile speciale care deservesc procese tehnologice, se consideră puse în funcțiune la terminarea probelor tehnologice, pe baza procesului-verbal de recepție a punerii în funcțiune, încheiat potrivit prevederilor legale în vigoare;

— sondele folosite la extracția țiteiului și gazelor, sondele de injecție, precum și sondele provenite din lucrările geologice care au dat rezultate, se consideră puse în funcțiune la darea lor în producție, pe baza procesului-verbal de constatare final.

La stabilirea valorii de inventar aferentă fondurilor fixe, precum și a valorii investițiilor supuse amortizării se va ține seama de următoarele, potrivit pct. 6 din anexă:

— la valoarea de inventar a fondurilor fixe se adaugă costul completărilor, îmbunătățirilor și modernizărilor efectuate din investiții. La liniile de cale ferată, tablerele de la poduri și liniile de telecomunicații, la valoarea de inventar se adaugă și costul îmbunătățirilor și modernizărilor efectuate în cadrul reparațiilor capitale;

— fondurile fixe transferate se înregistrează la unitatea primitoare la valoarea de inventar la care acestea au figurat la unitatea de la care au fost transferate;

— valoarea de inventar a sondelor provenite din lucrările de foraj executate pentru explorări și prospecțiuni geologice, care au dat rezultate și vor fi folosite în scopuri de producție, se stabilește prin înmățășirea numărului de metri ai adâncimii de la care se exploatează cu prețul mediu efectiv realizat per metru forat în anul de bază, la sondele de exploatare săpate în condiții asemănătoare;

— valoarea de inventar a fondurilor fixe provenite din lucrările miniere executate pentru explorări și prospecțiuni geologice care au dat rezultate se stabilește la nivelul valorii fondurilor fixe provenite din investiții executate în aceleași condiții și cu aceeași dotare tehnică;

— valoarea la care se amortizează investițiile puse în funcțiune, total sau parțial, cărora nu li s-au întocmit formele de înregistrare ca fonduri fixe, se determină prin însumarea cheltuielilor efective pentru realizarea lor, inclusiv cota-parte din cheltuielile comune efectuate în limita sumelor prevăzute în devizul general. Această valoare se stabilește pe baza procesului-verbal de recepție preliminară sau a procesului-verbal de predare-primire încheiat între constructor și beneficiar. La terminarea investițiilor și trecerea lor în categoria fondurilor fixe, valoarea de inventar se determină prin adăugarea eventualelor cheltuieli efectuate între data punerii în funcțiune și data întocmirii procesului-verbal de recepție a punerii în funcțiune.

Amortizarea fondurilor fixe folosite de unitățile economice de stat în perioada de construcție se suportă din fondurile prevăzute în devizul general al investiției.

Valoarea de inventar a fondurilor fixe, stabilită pentru fiecare obiect, se rotunjește — potrivit pct. 8 din anexă — astfel:

— fracțiunile mai mici de 0,50 lei se neglijează, iar cele mai mari de 0,50 lei, inclusiv, se întregesc la 1 leu;

— valorile exprimate prin 5 sau mai multe cifre se rotunjesc la zece de lei, prin neglijaarea fracțiunilor mai mici de 5 lei și întregirea la 10 lei a fracțiunilor mai mari de 5 lei inclusiv.

Amortizarea fondurilor fixe se calculează și se datorează până la recuperarea integrală a valorii de inventar, după care acestea sînt scoase de la amortizare.

În cazul în care s-au executat lucrări de modernizare sau de adăugare a unor accesorii, aparate de măsurare sau control ori alte părți componente ale fondurilor fixe care, potrivit legii, conduc la majorarea valorii de inventar a acestora, amortizarea se calculează până la recuperarea integrală a noii valori.

De asemenea, în cazul în care după recuperarea integrală, pe calea amortizării, a valorii de inventar, se execută lucrări de modernizare sau de adăugare a unor accesorii, aparate de măsurare sau control, ori a altor părți componente ale fondurilor fixe care — potrivit legii — conduc la majorarea acesteia, fondurile fixe se reintroduc în calculul amortizării cu noua valoare de inventar. Amortizarea se continuă până la recuperarea noii valori de inventar, ținînd seama de amortizarea calculată anterior.

Valoarea amortizării fondurilor fixe, în vederea scoaterii acestora de la amortizare, se determină în funcție

de norma analitică de amortizare prevăzută în „Catalogul normelor de amortizare și duratelor de serviciu normate ale fondurilor fixe” și de prevederile pct. 24, alin. 2 din anexă.

Fondurile fixe scoase din funcțiune sau transferate în afara unității economice de stat se scot de la amortizare cu începere din luna următoare celei în care s-a efectuat scoaterea din funcțiune sau transferarea. Termenul în care se execută demontarea, transportul și montarea în noul loc de producție a fondurilor fixe transferate în afara unității economice de stat se stabilește prin ordinul organului tutelar care a acceptat transferarea pentru unitatea economică de stat primitoare. În cazul în care montarea și punerea în funcțiune la noul loc de producție nu se termină în termenul prevăzut de ordinul respectiv, fondurile fixe sînt supuse amortizării cu începere din luna următoare celei în care s-a depășit acest termen.

Valoarea amortizată a fondurilor fixe scoase din funcțiune sau transferate înainte de amortizarea lor integrală se determină prin luarea în considerare a amortizării calculate până la 31 decembrie 1976, la care se adaugă amortizările stabilite potrivit pct. 24, lit. a, b și c din anexă în funcție de natura bunurilor.

Organele de control ale băncii care finanțează lucrările de investiții sînt obligate să controleze modul cum s-au respectat dispozițiile legale privind calcularea amortizării.

Necuprinderea unor fonduri fixe în calculul amortizării sau cuprinderea lor cu o valoare de inventar mai redusă ori cu o normă de amortizare mai mică constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200 la 500 lei potrivit art. 15 din Legea nr. 62/1968 și art. 1, pct. 6 din H.C.M. nr. 68/1970.

VĂRSAREA AMORTISMENTELOR FONDURILOR FIXE

În conformitate cu prevederile cuprinse în anexa nr. 1 la H.C.M. nr. 139/1969 (pct. 25), unitățile economice de stat sînt obligate să verse amortizarea chenzinal, în ziua de 15 și în ultima zi a lunii, la unitatea bancară care finanțează lucrările de investiții, iar în cazul în care ziua de 15 este nelucrătoare, în ziua lucrătoare anterioară acestei date, după cum urmează:

— pentru fondurile fixe ale căror durate de serviciu normate sînt stabilite în ani, inclusiv cele pentru care durata de serviciu normată este stabilită atît în ani cît și în ore de funcționare, precum și pentru fondurile fixe scoase din funcțiune înainte de termen, cîte $\frac{1}{2}$ din amortizarea datorată lunar;

— pentru mijloacele de transport auto, pentru mijloacele de transport aerian, precum și pentru fondurile fixe și investițiile prevăzute la art. 8 din Legea nr. 62/1968 cîte $\frac{1}{6}$ din suma prevăzută în planul de amortizare pe trimestrul respectiv. Fondurile fixe prevăzute de art. 8 din legea citată mai sus sînt: clădirile și construcțiile speciale ale minelor de cărbuni, salinelor cu extracție în soluție prin sonde și carierelor — exploatare la zi — pentru substanțe minerale solide, a căror durată de folosire este limitată de durata rezervelor și care nu pot primi alte utilizări după epuizarea rezervelor, precum și a investițiilor pentru descoperă.

În dispoziția de plată pentru vărsarea amortizării aferente fondurilor fixe ale căror durate de serviciu normate sînt exprimate în ani se va menționa totalul valorii de inventar ale fondurilor fixe supuse amortizării, existente în ultima zi a lunii precedente.

Unitățile economice de stat care determină amortizarea cu ajutorul tehnicii de prelucrare mecanizată sau automată a datelor și aplică normele de amortizare analitice pentru

calcularea amortizării efectiv datorate lunar, aferente fondurilor fixe ale căror durate de serviciu normale sînt exprimate în ani, vor proceda conform prevederilor pct. 25 alin. 3 din anexa citată.

Pentru fondurile fixe ale căror durate de serviciu normale sînt exprimate atît în ani cît și în ore de funcționare, care au depășit normativul anual în ore de funcționare, diferența de amortizare se virează pînă la data de 31 ianuarie a anului următor, odată cu depunerea fișei de recalculare (formular F.R.).

Unitățile agricole de stat, institutele de cercetări și stațiunile experimentale pentru activitatea de producție, precum și stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, vîrsă amortizarea lunar, în ultima zi lucrătoare a lunii, în proporție de 1/12 din suma prevăzută în planul anual de amortizare. Recalcularea amortizării se face anual pe baza fișei de calcul anuale (formular F.C. Agr.) întocmită în funcție de data intrării și ieșirii sau scoaterii din calculul amortizării a fondurilor fixe, iar regularizarea vîrsămintelor se efectuează odată cu depunerea acestei fișe la unitatea bancară și virarea amortizării din luna decembrie, pînă în ultima zi lucrătoare a acestei luni.

În cazul în care amortizarea datorată pe un trimestru este mai mică de 300 000 lei, unitățile economice de stat efectuează vîrsarea amortizării o singură dată pe lună, în ultima zi lucrătoare a acesteia; în cazul în care amortizarea datorată pe un trimestru este mai mică de 25 000 lei, vîrsarea amortizării se efectuează o singură dată în ultima zi lucrătoare a trimestrului.

Organele de control ale băncii care finanțează lucrările de investiții sînt obligate să controleze modul cum s-au respectat dispozițiile legale privind vîrsarea amortizării.

Eventualele sume din amortizările stabilite ca fiind datorate peste cele efectiv vîrsate se virează de către unitățile economice în termen de 5 zile de la data constatării.

Amortizarea datorată pe trecut se vîrsă pe o perioadă de pînă la 18 luni.

Eventualele divergențe ivite între unitățile economice de stat și organele de control bancare cu privire la amortizarea datorată peste cea efectiv vîrsată se soluționează de către centralele economice sau celelalte organe tutelare centrale ale unităților economice de stat, cu acordul băncii care finanțează lucrările de investiții.

După soluționarea divergenței și definitivarea sumei datorate, virarea se efectuează în termenul de 5 zile de la data soluționării.

În cazul în care unitățile economice de stat nu efectuează, în termen, virarea diferențelor constatate și rămase definitive după soluționarea divergențelor, unitățile bancare sînt autorizate să introducă dispoziție de încasare în termen de 5 zile de la expirarea termenului arătat mai sus. Dispoziția de încasare nu este supusă regulilor de acceptare.

Nevîrsarea amortizării la termenele și în condițiile stabilite de normele legate incidente în materie se penalizează cu 0,05% din suma datorată pentru fiecare zi de întîrziere, potrivit prevederilor art. 16 din Legea nr. 62/1968. Dacă nevîrsarea amortizării se datorește unor fapte culpabile și ilicite, persoanele vinovate răspund material pentru penalitățile plătite de unitate.

AMORTIZAREA FONDURILOR FIXE ÎNCHIRIATE ȘI A CELOR DATE ÎN FOLOSINȚĂ GRATUITĂ

În conformitate cu prevederile art. 10 din Legea nr. 62/1968, amortizarea fondurilor fixe închiriate se calculează de unitatea economică de stat care le-a dat cu chirie. Amortizarea investițiilor efectuate la fondurile fixe închiriate este — astfel cum prevede art. 11 din lege — în sarcina celui care a efectuat investiția, fie locatar, fie chiriaș, după caz.

Valoarea investițiilor necesare numai chirieșului, efectuate la fonduri fixe închiriate de la organizații de stat, se amortizează în rate lunare egale, eșalonat pînă la expirarea contractului de închiriere (pct. 10 din anexa nr. 1 la H.C.M. nr. 139/1969). În aceleași condiții se procedează de unitatea economică de stat la amortizarea investițiilor de orice fel efectuate la fonduri fixe închiriate de la alte organizații decît cele de stat, de la persoane fizice sau de la persoane juridice altele decît cele socialiste. Amortizarea aferentă investițiilor care măresc valoarea fondurilor fixe se reține din chiria datorată proprietarului.

Amortizarea investițiilor care majorează valoarea de inventar, efectuate la fonduri fixe închiriate de la organizații de stat, se calculează de beneficiar — potrivit prevederilor pct. 11 din anexă — pe baza normei de amortizare corespunzătoare grupei în care se încadrează fondurile fixe la care s-a făcut investiția. La încetarea contractului de închiriere, valoarea investiției integrale (nediminuată cu amortizarea calculată și vîrsată, se transferă unității economice de stat care a dat cu chirie, aceasta majorînd corespunzător valoarea de inventar a fondului fix. În ordinul de transfer al investiției se va indica și amortizarea calculată de beneficiar, pentru ca unitatea economică de stat în dotarea căreia se află fondul fix să poată înregistra uzura corespunzătoare noii valori de inventar.

În conformitate cu prevederile cuprinse în pct. 12 din anexă, durata de amortizare a investițiilor necesare numai chirieșului, efectuate la fonduri fixe închiriate de la organizații de stat, se stabilește în limita duratei contractului de închiriere.

La stabilirea duratei de amortizare a investițiilor necesare numai chirieșului, unitățile economice de stat pot lua în considerare, cu acordul organului tutelare, și posibilitatea prelungirii contractului de închiriere, fără însă ca prin aceasta, perioada de amortizare să depășească 10 ani.

Amortizarea investițiilor necesare numai chirieșului urmează a fi făcută în limita termenului maxim de 10 ani, după care aceasta încetează, cu condiția ca toate cheltuielile să fie recuperate integral, chiar dacă contractul de închiriere nu a expirat. În cazul în care contractul de închiriere se desființează înainte de amortizarea integrală a acestor investiții, valoarea nerecuperată se include în costuri sau în cheltuielile de circulație, în anul în care a încetat contractul de închiriere.

Legea nr. 62/1968 în art. 12 reglementînd amortizarea fondurilor fixe date în folosință gratuită cantinelor, creșelor, grădinițelor de copii, școlilor profesionale, cluburilor, precum și organizațiilor obștești care funcționează pe lângă unitățile economice de stat, prevede că ele se amortizează de unitățile economice respective (adică în a căror administrare se află fondul fix).

OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE

FABRICA DE UTILAJE, PIESE DE SCHIMB — BUCUREȘTI
 Str. Veseliei nr. 5, sector 5
 Telefon : 23.13.01, 23.28.10
 Cod 762127

- Curea textilă 180 mm ml. 200
- idem 200 mm ml. 500
- idem 280 mm ml. 69
- Soclu L.S. 63 A buc. 2000
- Metale dure plăci S 3 14—10 buc. 3000
- Rulmenți seria 22322 K buc. 20
- Reductor R.S.V. 1 1:25 buc. 2
- idem 1 BH 12,5 buc. 6
- idem 2 CH 285 4:28 buc. 7
- idem R.S.O. 2 1:50 buc. 3
- idem 3 1:25 buc. 1
- Motor electric ASI 1,5×1000 IP.54 buc. 10
- idem ASA 1,1×1000 buc. 4
- idem ASA 2,2×1500 buc. 10
- idem ASI 11×3000 buc. 10
- Motoreductor RV. 35/25 I 1,5×1000 IP. 54 buc. 5
- idem RV 13/25 I 0,75×1500 IP. 54 buc. 8
- idem RV 40/25 I 0,75×1500 IP.54 buc. 3
- 2 LA 20 H—01 2,2×1000 IP. 54 buc. 3
- 3 NA 71 H—01 1,1×1000 IP.54 buc. 5
- 2 LA 16 H—01 3×1500 IP.54 buc. 16
- 2 IA 16 H—01 1,5×1500 IP. 54 buc. 10
- 2 NA 14 H—01 4×1000 IP. 54 buc. 2
- 2 GA 20 H—01 0,55×1500 IP.54 buc. 3
- 2 GA 20 H—01 0,75×1500 IP.54 buc. 38
- 2 NA 18 H—01 5,5×1500 IP.54 buc. 2
- 2 IA 20 H—01 1,1×1500 IP.54 buc. 5
- 2 IA 20 H—01 1,5×1500 IP.54 buc. 5
- 2 GA 20 H—01 0,55×1500 IP. 54 buc. 4
- 2 IA 9 H—01 2,2×1500 IP.54 buc. 2

COOPERATIVA „PACEA”
 Drobeta-Tr. Severin

- Broaște sertar buc. 300
- Chei pt. broaște set. buc. 300
- Balamale pamele buc. 150
- idem saniere buc. 150
- idem ghindă buc. 420
- idem pat buc. 157
- Bobine ACR buc. 13
- Becuri 24 V auto buc. 100
- idem velocă artizanat buc. 90
- Bucșe chei buc. 830
- Mînere buc. 483
- Incuietori îngropate buc. 500

- Nemontabile buc. 100
- Clei rece kg. 275
- Clocane 0,500 buc. 30
- Cupele trapezoidale buc. 300
- Capete bară SL 113 buc. 19
- Ax oscilant buc. 1
- Conductor AFY m 29
- idem Fy 03,5 m 100
- idem yy M3×1,5 m 170
- idem Ay m 264
- Cruce cardan buc. 8
- Antigel 1. 50
- Dulii buc. 94
- Dulii 24 W artizanat buc. 40
- Garnitură frină buc. 173
- idem tacheți buc. 10
- idem pompă apă buc. 4
- idem pompă benzină buc. 4
- Hoț șuruburi buc. 58.375
- Hirtie abrazivă gr. 12 mp 1000
- idem gr 40 mp 800
- idem gr 120 mp 900
- Întrerupător veioză buc. 30
- Lentile ochelari buc. 390
- idem color buc. 81
- idem 0 la + 4 buc. 840
- Nituri taslă 0,2 kg. 30
- Bandă laminată 40×2 kg. 400
- Pal o față netedă mp 1000
- Prize buc. 30
- Pinze pt. circular fără ridic. buc. 50
- Patroane fuzibile buc. 200
- Robineți trecere buc. 50
- Rozete buc. 32
- Șorțuri din doc buc. 50
- idem prelată buc. 20
- idem pinză albă buc. 18
- Tablă aluminiu 2 mm kg. 128
- Trăgători zamac buc. 500
- Mînere zamac buc. 500
- Butoni mobilă buc. 500
- Șilduri zamac buc. 1700
- Chei din zamac buc. 800
- Butoni trăgători mașină buc. 300
- Butoni oglindă buc. 400
- Balamale foarfeci buc. 40
- Perii spoit piinea buc. 1146
- Perii pt unghii buc. 13070
- Perii pt spălat părul buc. 85
- Mături cu coadă buc. 10000
- Jardiniere lemn buc. 5

I.S. Electronica
 Serv. aprovizionare

LAMINATE ALAMĂ

- Bare Am dreptunghiulare 12×8×3000 kg. 208
- Table Am 1,5×1000×2000 031/2t kg. 548
- Plăci Am 8 90 t kg. 390
- idem 10 90 t kg. 475

- idem 14 63 t kg. 254
 - idem 30 m kg. 692
 - Benzi Am 0,15×500 90 ft kg. 275
 - idem 0,15×300 63 m kg. 33
 - idem 0,15×280 90 ft kg. 110
 - idem 0,15×24 63 1/2 t kg. 80
 - idem 0,2×14 63 t kg. 252
 - idem 0,2×25 63 t kg. 231
 - idem 0,2×30 63 ft kg. 695
 - idem 0,2×30 63 ft kg. 586
 - idem 0,2×32 63 1/2 t kg. 75
 - idem 0,2×300 63 1/2 t kg. 71
 - idem 0,25×600 6HV 160 kg. 415
 - idem 0,3×22 63 1/2 t kg. 119
 - idem 0,3×25 63 1/2 t kg. 329
 - idem 0,3×28 63 1/2 t kg. 142
 - idem 0,3×35 Cu Zn 39 kg. 846
 - idem 0,3×300 90 ft kg. 970
 - idem 0,35×18 60 m kg. 280
 - idem 0,35×18 58 t kg. 353
 - idem 0,4×14 63 t kg. 1000
 - idem 0,4×18 70 m kg. 2857
 - idem 0,4×25 70 m kg. 2000
 - idem 0,4×28 901/2 t kg. 403
 - idem 0,4×28 631/2 t kg. 72
 - idem 0,4×300 90 t kg. 181
 - idem 0,45×16 631/2 t kg. 1763
 - idem 0,5×20 631/2 t kg. 161
 - idem 0,5×25 Cu Zn 39Pb2F60 kg. 82
 - idem 0,5×30 63 m kg. 494
 - idem 0,5×40 63 1/2 t kg. 408
 - idem 0,5×60 63 t kg. 65
 - idem 0,5×70 63 t kg. 64
 - idem 0,7×20 70 m kg. 89
 - idem 0,7×90 t kg. 74
 - idem 0,7×22 63 m kg. 176
 - idem 0,7×28 63 1/2 t kg. 518
 - idem 0,7×28 70 m kg. 60
 - idem 0,7×40 63 m kg. 3397
 - idem 0,8×25 58 t kg. 161
 - idem 0,8×20 F 38 kg. 60
 - idem 1×22 63 t kg. 39
 - idem 0,25×14 63 m kg. 155
 - idem 0,25×300 63 m kg. 1743
 - idem 0,3×500 63 1/2 t kg. 148
- LAMINATE ALUMINIU**
- Benzi aluminiu 0,5×501/2 t kg. 153
 - idem 0,5×56 kg. 1853
 - idem 0,5×63 kg. 199
 - idem 0,5×70 kg. 57
 - idem 0,6×36 kg. 200
 - idem 0,6×100 kg. 128
 - idem 0,8×80 kg. 201
 - idem 0,8×140 kg. 133
 - Tablă Al 0,3×1000×2000 m kg. 165
 - idem 0,5×1000×2000 m kg. 480
 - idem dural 20 D 16 B kg. 266
 - Placă Al 60×1150 kg. 550
 - Bandă folie 0,06×950 roșie kg. 25
 - idem 0,05×950 galben kg. 25

- idem 0,05×50 albastru kg. 19
- TREFILATE ALUMINIU**
- Sîrmă Al. Ø 3,92 t kg. 400
- LAMINATE BRONZ**
- Folie 0,05×26 kg. 467
- Bandă Bz 6 0,2×200 1/2 t kg. 377
- idem Cu Be 0,1×120 t kg. 20
- idem 0,3×14 ft kg. 120
- idem 0,3×300 ft kg. 9
- idem 0,3×34 ft kg. 8
- idem 0,5×300 t kg. 22
- idem 2F.75. 0,15×120 kg. 182
- idem 2.F.75. 0,25×170 kg. 313
- idem 2.F.75. 0,3×200 kg. 3100
- idem 2.F.75. 0,25×200 kg. 235

TREFILATE CUPRU

- Sîrmă Cu Ø 0,75 t kg. 100
- idem Ø 0,9 1/2 t kg. 26
- idem Ø 1,4 t kg. 91
- idem Ø 1,9 m kg. 46
- idem Ø 1,9 t kg. 51
- Arcuri Ø 1,2 D 444 buc. 37262
- idem P 43968 buc. 255650
- idem P 46504 buc. 38400
- idem P 45168 buc. 445000
- idem P 47638 buc. 9800
- Disc sinterizat P 56179 kg. 10100

MOTOARE ELECTRICE CU TALPA

- ASI 0,37×1500 r./min. buc. 17
- 0,37×1500 r./min. buc. 57
- 0,55×3000 r/min. buc. 39
- 0,55×750 r/min. buc. 20
- 0,55×1500 r/min. buc. 90
- Conductorii bobinaj email poliuretanic ES—1 0,035 mm 130 c kg. 304
- idem Cu cu două înfășurări bum-bac Cu 2 B Ø 1 mm BB kg. 161
- idem Ø 1,10 mm BB kg. 44
- idem Ø 1,20 mm BB kg. 54

FERITE

- 45166 buc. 195375
- 45157 buc. 59885
- 56494 buc. 11130
- 55085 buc. 11783
- 53857 buc. 168844
- 45049 buc. 2205
- 56961 buc. 43370
- 56955 buc. 80770
- 55237 buc. 41940
- 55192 buc. 54105
- 44065 buc. 990
- 400410 buc. 6790
- 400631 (NC4—03) buc. 29447
- Oală P 44309 (NC 6—02) buc. 73563
- Antenă Cora 56937 buc. 5410
- Magneți 71435 buc. 50
- Bară antenă plată 45128 buc. 460
- Șurub feroscub 43028 buc. 1271
- idem reglaj 45187 buc. 48962
- idem Mamaia 47715 buc. 180130
- Nitroemail roșu E 232—1 kg. 2000
- Acetat de etil super kg. 2000

- Clorură de bariu kg. 350
- Sulfat de magneziu kg. 600
- Bicromat de potasiu c.p. kg. 38
- Acetat de sodiu pur kg. 567
- Sare de călire kg. 50
- Ceară de parchet kg. 80
- Bachelită de cauciuc kg. 1650

INTREPRINDEREA MECANICA

VASLUI

Str. Metalurgiei nr. 4

- ASI 0,25x1500 B. 3 buc. 1340
- idem 0,25x1500 B. 3 IP 54 buc. 590
- idem 0,55x1500 B. 3 IP 54 buc. 200
- idem 11x1500 B. 5 flanșă buc. 17
- idem 22x1000 buc. 39
- idem 2,2x750 B. 3 buc. 11
- idem 18,5x1500 B. 5 buc. 50
- idem 2,2x1500 B. 5 buc. 9

- idem 3x1500 B. 5 buc. 300
- idem 4x1500 B. 5 buc. 306
- idem 5,5x750 B. 3 buc. 50
- idem 5,5x1500 B. 3 buc. 754
- idem 11x1500 B. 5 buc. 17
- idem 18,5x1000 B. 3 buc. 14
- idem 22x1000 B. 3 buc. 33
- idem 30x750 B. 3 buc. 2
- idem 30x1500 B. 3 buc. 18
- idem 0,37x1000 B. 5 buc. 60
- idem 0,75x1000 B. 5 buc. 100
- idem 1,1x1000 B. 5 buc. 168
- TAM 1,1x1000 B. 5 buc. 20
- idem 1,1x1500 B. 3 buc. 320
- ASI 0,75x1000 B. 3 buc. 100
- idem 0,75x1500 B. 3 buc. 100
- idem 2,2x3000 B. 3 buc. 100
- idem 5,5x3000 B. 3 buc. 70
- idem 1,5x1000 B. 3 buc. 150
- idem 4x1000 B. 3 buc. 10

INTREPRINDEREA „ASCENSORUL” BUCUREȘTI

Calea Rahovei nr. 54, sector 4,

Execută :

● electromagneți de frînă trifazați pentru puni cu lante cod 4400 AF 40 kgf.

● idem cod 4410 A 80 kgf

● idem 4440 A 20 kgf.

● idem 4450 A 40 kgf

● bobine pentru electromagneți trifazați, codurile menționate mai sus avind următoarele caracteristici tehnice :

— tensiune de serv. U 380 V

— frecvența curentului f 50 Hz

— durata relativă de acționare DA 40%

— frecvența nominală de acționare — 120 conectări/h

— execuție normală

Intreprinderile interesate sînt rugate să transmită comenzi ferme pentru anul 1982 pînă la data de 15/IX/1981.

Informații suplimentare la telefon 16.25.27.

U.J.C.M. RAHOVA

COOPERATIVA „ELECTROMETALICA” — Ploiești

Execută urgent pe bază de comenzi ferme :

● cricuri crocodil de 0,5, 1, 4 și 10 tf.

● macarale tip girafă de 0,3 și 1 tf.

● ridicătoare hidraulice pentru autoturisme de 1 tf.

● pompe valvolină și cărucioare de lucru sub mașină

● instalații hidraulice pentru basculare laterală și spate a autocamionelor sau remorcilor, pentru unitățile din agricultură, silozuri, fabrici zahăr etc.

● mașini de spălat rufe de 20 și 40 kg. capacitatea șarjel.

● centrifuge pentru stors rufe

Relații se pot obține prin telex : TROMET Ploiești, nr. 19 287, sau telefonic — Coop. „Electrometalica” — Ploiești, 5.03.21, 5.08.91, 5.08.84.

Vă
prezentăm

ÎNTRERINDEREA DE MEDICAMENTE DIN BUCUREȘTI

Întreprinderea de medicamente din București, este amplasată în partea de sud-est a municipiului, pe platforma industrială Dudești. Ea este cea mai modernă unitate pentru sinteza și condiționarea medicamentelor din țară, fiind și întreprinderea pe structura căreia este constituită Centrala de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri. A fost înființată în septembrie 1962, ca unitate specializată în fabricarea unor principale medicamente de sinteză din care enumerăm: Vitamina C, Piramidon, Novalgină. Unitatea a cunoscut de-a lungul existenței sale, o creștere impetuoasă, astfel că la nucleul de bază (Secția Sinteza), se alătură în anul 1967 două secții de condiționare a medicamentelor sub formă de tablete, drageuri, capsule și fiole. La aceste capacități s-au adăugat în decursul anilor, investiții noi, lărgindu-se profilul sortimental ca de exemplu:

— Catgut (pe baza unei tehnologii moderne, prin care catgutul dobândește caracteristici superioare de rezistență și sterilitate);

— Dextran (polimer al glucozei, utilizat ca substituent de plasmă);

— Soluții perfuzabile, diversificate într-o gamă de peste 25 sortimente și care în 1980 și-a dublat producția prin noi capacități.

Între anii 1971—1974, a intrat în funcțiune o altă secție de sinteză organică de medicamente (Sulfamida albă, Sulfatiazol, Sulfametin, Sulfafenazol, Nefrix, Dimetridazol, Buclosamid, Meguan, Trecid etc.).

La ora actuală, profilul complex al întreprinderii este dat de cele peste 800 de sortimente medicamentoase care se folosesc în medicina generală, a țesuturilor etc. Ele reprezintă un număr însemnat de specialități farmaceutice sub for-

mă de comprimate, drageuri, capsule, pulberi, soluții injectabile, soluții pentru perfuzii, înlocuitori de plasmă, catgut cit și substanțe de sinteză organică și intermediari.

Producția de medicamente realizată de Întreprinderea de medicamente din București, acoperă cea mai mare parte din necesarul farmaceutic al țării și cuprinde majoritatea grupelor terapeutice cunoscute, atât de uz uman cit și veterinar. Producția a sporit de la un cincinal la altul astfel că în 1980 față de 1965, producția globală a crescut de 60 de ori, iar cea marfă de 59 de ori în timp ce forța de muncă a crescut de 10 ori. Pentru a ajunge la acest nivel de

gamei de produse, de îmbunătățiri de tehnologii, de prezentare a sortimentelor.

Medicamentele ce se fabrică, sînt bazate pe cercetări științifice autotone iar unele dintre ele sînt cunoscute în circuitul internațional împreună cu oamenii de știință, din institutele de învățămînt sau cercetare, au fost obținute medicamente originale românești, din care enumerăm: Aslavital, Gerovital H3, Covalitin, Distonocalm, Uloosilvanil.

În calitate de producător complex și modern de medicamente, întreprinderea exportă prin firma Chimimportexport, o gamă diversificată de produse farmaceutice,

producție au fost necesare modernizări și dotări de utilaje de mare productivitate. Din totalul producției fabricate 75% este pentru necesarul țării, iar 25% este destinată exportului.

În prezent, întreprinderea continuă preocuparea sa în lărgirea

volumul exportului în anul 1981 triplindu-se față de anul 1980.

Întreprinderea de medicamente București reprezintă peste 42% din valoarea totală a producției de medicamente, peste 48% din gama de produse fabricate și peste 50% din exportul total de medicamente.

Ion VASILESCU